

Datum van
inontvangstneming

:

17/02/2017

Zaak C-17/17

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

16 januari 2017

Verwijzende rechter:

Court of Appeal (Verenigd Koninkrijk)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

16 december 2016

Appellant:

[REDACTED]

Geïntimeerde:

The Board of the Pension Protection Fund

Belanghebbende:

The Secretary of State for Work and Pensions

28 juli 2016

BIJ DE COURT OF APPEAL

[OMISSIS]

VOOR

LORD JUSTICE PATTEN

LADY JUSTICE GLOSTER, vicevoorzitster van de Court of Appeal, Civil Division

en MR JUSTICE BAKER

TUSSEN

APPELLANT

-en-

THE BOARD OF THE PENSION PROTECTION FUND

GEÏNTIMEERDE

-en-

THE SECRETARY OF STATE FOR WORK AND PENSIONS

Belanghebbende

[OMISSIS]

WORDT BESLIST ALS VOLGT:

1. Het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: „Hof van Justitie”) wordt overeenkomstig artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie verzocht om een prejudiciële beslissing over de in de bijlage bij deze beslissing uiteengezette vragen. [OMISSIS]

De behandeling van de zaak wordt geschorst in afwachting van de uitspraak van het Hof van Justitie over de in de bijlage bij deze beslissing uiteengezette vragen, of tot nader order.

[OMISSIS]

[Or. 2] BIJLAGE

[OMISSIS]

PREJUDICIËLE VRAGEN

1. Zijn de lidstaten krachtens artikel 8 van richtlijn 80/987/EEG¹ (dat thans is vervangen door artikel 8 van richtlijn 2008/94/EG²) verplicht om ervoor te zorgen dat elke werknemer minstens 50 % van de waarde van de door hem opgebouwde rechten op ouderdomsuitkeringen ontvangt bij insolventie van zijn werkgever [met als enige uitzondering gevallen van misbruik, waarop artikel 10, onder a), van deze richtlijn van toepassing is]?

¹ Richtlijn 80/987/EEG van 20 oktober 1980 betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der lidstaten inzake de bescherming van de werknemers bij insolventie van de werkgever (PB 1980, L 283, blz. 23).

² Richtlijn 2008/94/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2008 betreffende de bescherming van de werknemers bij insolventie van de werkgever (PB 2008, L 283, blz. 36).

██████████

2. Subsidiair, afhankelijk van de beoordeling van de feiten door de nationale rechterlijke instanties, volstaat het ter naleving van artikel 8 van richtlijn 80/987/EEG dat een lidstaat een beschermingsregeling heeft op grond waarvan werknemers doorgaans meer dan 50 % van de waarde van de door hen opgebouwde rechten op ouderdomsuitkeringen ontvangen maar sommige werknemers minder dan 50 % ontvangen ten gevolge van:

(i) een financieel plafond voor de aan werknemers te betalen vergoedingen (in het bijzonder aan werknemers die de in hun pensioenregeling bepaalde normale pensioenleeftijd nog niet hebben bereikt op het tijdstip waarop hun werkgever insolvent wordt), en/of **[Or. 3]**

(ii) regels ter beperking van de jaarlijkse verhogingen van de aan werknemers te betalen vergoeding of van de jaarlijkse herwaardering van hun rechten vóór de pensioenleeftijd?

3. Heeft artikel 8 van richtlijn 80/987/EEG rechtstreekse werking in de omstandigheden van het onderhavige geval?

ACHTERGROND

- 1 Deze zaak betreft de uitlegging van artikel 8 van richtlijn 80/987/EEG (hierna: „richtlijn”), die thans is vervangen door richtlijn 2008/94/EG, en de aard van de door de lidstaten te treffen maatregelen om de verkregen rechten of de rechten in wording op ouderdomsuitkeringen te beschermen van werknemers wier werkgever insolvent is. Het Hof van Justitie heeft zich reeds over deze kwestie uitgesproken in de zaken C-278/05, ██████████ en C-398/11, ██████████
- 2 In de onderhavige zaak is de specifieke vraag of artikel 8 van de richtlijn een lidstaat toestaat een beschermingsstelsel zoals dat van het Verenigd Koninkrijk te hebben waarbij, in het geval van insolventie van de werkgever, de grote meerderheid van de werknemers een vergoeding ontvangt die meer dan 50 % bedraagt van de waarde van de door hen opgebouwde rechten op ouderdomsuitkeringen maar waarbij een klein percentage werknemers minder dan 50 % van hun pensioenrechten ontvangt als gevolg van: (i) een absoluut plafond voor de vergoeding die verschuldigd is aan werknemers die de door hun pensioenregeling vastgestelde normale pensioenleeftijd nog niet hebben bereikt en die om gezondheidsredenen nog niet met pensioen zijn bij het intreden van de insolventie van hun werkgever en (ii) beperkingen op de jaarlijkse verhogingen van de vergoeding, zowel vóór als na de pensioenleeftijd.
- 3 Het geding vindt zijn oorsprong in een beroep dat ██████████ („appellant”) heeft ingesteld tegen de raad van bestuur van het Pension Protection

³ EU:C:2007:56.

⁴ EU:C:2013:272.

Fund (pensioenbeschermingsfonds; hierna: „PPF”)⁵. Het PPF is een wettelijk fonds dat is ingesteld bij de Pensions Act 2004 (wet van 2004 houdende regels betreffende pensioenen; hierna: „pensioenwet van 2004”). Mits aan bepaalde voorwaarden is voldaan, neemt het PPF de activa en passiva van in aanmerking komende bedrijfspensioenregelingen met toegezegde uitkeringen (en hybride regelingen) over bij insolventie van de bijdragende werkgever indien de activa van de regeling ontoereikend zijn om aan de leden ervan uitkeringen te betalen die even hoog zijn als de wettelijke vergoedingen die het PPF aan de leden van dergelijke regelingen betaalt overeenkomstig de wet van 2004 (hierna: „PPF-vergoeding”). Het PPF wordt gefinancierd door een toeslag op alle in aanmerking komende pensioenregelingen, alsook door de activa van de pensioenregelingen die het PPF overneemt. De raad van bestuur van het Pension Protection Fund („geïntimeerde” of „raad van bestuur”) beheert het PPF.

- 4 De appellant is een voormalige werknemer van Turner & Newall plc (hierna: „T&N”), een mondiaal productiebedrijf dat in 2001 insolvent werd als gevolg van haar overname van het Amerikaanse bedrijf Federal-Mogul. Volgens de pensioenwet van 2004 trad de insolventie in op 10 juli 2006. Bijgevolg ving voor het T&N Retirement Benefits Scheme (1989) (T&N-pensioenuitkeringsregeling; hierna: „T&N-regeling”) een fase van „beoordeling” door het PPF aan, die in de pensioenwet van 2004 „beoordelingsfase” wordt genoemd. **[Or. 4]**
- 5 Gedurende deze beoordelingsfase werden de activa en passiva van de T&N-regeling gewaardeerd (overeenkomstig section 143 van de pensioenwet van 2004) om te bepalen of het tekort aan activa binnen de regeling van dien aard was dat het PPF de aansprakelijkheid van de T&N-regeling moest overnemen dan wel of de activa van de regeling volgens de wettelijke toets toereikend waren om buiten het PPF te blijven (op basis van de kosten om aan alle leden de betaling te waarborgen van een pensioen dat minstens even hoog is als de PPF-vergoeding waarop zij recht zouden hebben). Een regeling blijft buiten het PPF indien ze kan worden geliquideerd en uitkeringen aan leden kunnen worden betaald die gelijk zijn aan of hoger zijn dan het niveau van de PPF-vergoeding, zelfs indien de uitkeringen waarop de leden van de regeling volgens de bepalingen ervan recht zouden hebben, niet integraal kunnen worden betaald. Een waardering op grond van section 143 zal dus rekening houden met de kosten voor het betalen van uitkeringen aan de leden op het niveau van de PPF-vergoeding.
- 6 De beoordelingsfase voor de T&N-regeling is vanwege het onderhavige geschil over de geschikte waarderingsbasis nog niet afgesloten. Partijen zijn het namelijk oneens over de vraag of de richtlijn er in sommige gevallen toe leidt dat hogere vergoedingsbedragen moeten worden betaald dan die waarin de pensioenwet van 2004 normaliter voorziet, namelijk wanneer de krachtens de pensioenwet van 2004 verschuldigde PPF-vergoeding lager is dan 50 % van de waarde van de door een werknemer opgebouwde rechten op ouderdomsuitkeringen.

⁵ <http://www.pensionprotectionfund.org.uk/>

██████████

7 De leden van de T&N-regeling hebben gedurende de beoordelingsfase pensioenuitkeringen uit de activa van de regeling ontvangen ten belope van de PPF-vergoeding waarop zij volgens de pensioenwet van 2004 gerechtigd zouden zijn indien de regeling bij het PPF zou worden ingebracht. Indien op het einde van de beoordelingsfase:

(i) wordt vastgesteld dat de activa van de T&N-regeling toereikend zijn om de regeling buiten het PPF te houden, moeten de trustees van de regeling deze overeenkomstig section 154 van de pensioenwet van 2004 liquideren. In dat geval moeten de trustees op grond van section 73 van de Pensions Act 1995 (wet van 1995 houdende regels betreffende pensioenen; hierna: „pensioenwet van 1995”) de activa van de regeling, na uitbetaling van sommige door verzekeringsovereenkomsten gewaarborgde uitkeringen, eerst aanwenden om aan de leden uitkeringen te betalen ten bedrage van de PPF-vergoeding die de leden zouden krijgen indien de regeling bij het PPF werd ingebracht. Activa die overblijven na het waarborgen van de betaling van op basis van vrijwillige ledenbijdragen opgebouwde pensioenrechten, worden aangewend om een evenredig deel van de resterende pensioenverplichtingen na te komen;

(ii) daarentegen wordt vastgesteld dat de activa van de T&N-regeling ontoereikend zijn om aan haar leden uitkeringen te betalen die minstens even hoog zijn als de PPF-vergoeding, wordt de regeling bij het PPF ingebracht en ontvangen de leden verder de PPF-vergoeding overeenkomstig de pensioenwet van 2004.

8 Volgens de bepalingen van de pensioenwet van 2004 ter berekening van de PPF-vergoeding geldt een plafond voor de PPF-vergoeding die verschuldigd is aan werknemers die de door hun pensioenregeling vastgestelde normale pensioenleeftijd nog niet hebben bereikt bij het ingaan van de beoordelingsfase (in het geval van de T&N-regeling, 10 juli 2006). In het geval van de T&N-regeling treft het plafond ongeveer 40 leden waaronder ██████████ (op een totaal ledental van circa 35 000). **[Or. 5]**

9 De pensioenwet van 2004 bevat ook bepalingen die de jaarlijkse verhoging van de PPF-vergoeding en de jaarlijkse verhogingen die met het oog op herwaardering worden verricht tussen de aanvang van de beoordelingsfase en de pensioenleeftijd, beperken. Zij kunnen er mettertijd toe bijdragen dat de waarde van de PPF-vergoeding lager uitvalt dan de waarde van het oorspronkelijk (geschatte) pensioen van de werknemer, indien de in de pensioenwet van 2004 bedoelde jaarlijkse verhogingen minder gunstig zijn dan die welke van toepassing zouden zijn geweest uit hoofde van de bepalingen van de pensioenregeling.

10 ██████████ en 15 andere voormalige werknemers van T&N hebben de goedkeuring van de waardering van de T&N-regeling door het PPF betwist op

grond dat de aan de waardering ten grondslag liggende bepalingen van de pensioenwet van 2004, die ertoe leiden dat sommige werknemers minder dan 50 % van hun opgebouwde rechten op ouderdomsuitkeringen ontvangen, onverenigbaar zijn met artikel 8 van de richtlijn zoals uitgelegd door het Hof van Justitie in de zaken C-278/05, [REDACTED] en C-398/11, [REDACTED]

- 11 De Secretary of State for Work and Pensions (minister van Werk en Pensioenen; hierna: „Secretary of State”), die tussengekomen is in de nationale procedure voor de Court of Appeal (rechter in tweede aanleg), is de minister die bevoegd is voor de nationale wetgeving met betrekking tot het PPF.

TOEPASSELIJK NATIONAAL RECHT

- 12 De pensioenwet van 2004⁶ bepaalt dat de raad van bestuur van het PPF, in geval van insolventie van een werkgever die onder een in aanmerking komende bedrijfspensioenregeling met toegezegde uitkeringen (of een hybride regeling) valt, de aansprakelijkheid voor deze regeling overneemt, mits voldaan is aan bepaalde voorwaarden. Op grond van section 127, lid 2, van de pensioenwet van 2004 is één van die voorwaarden:

„(a) de waarde van de activa van de regeling op het relevante tijdstip lag lager dan het bedrag van de beschermde verplichtingen op dat moment (zie sections 131 en 143)...”

- 13 [Enkele begrippen die] verband houden met deze section:

(i) „het relevante tijdstip” is in section 127, lid 4, onder b), gedefinieerd als „het tijdstip onmiddellijk vóór het intreden van de in aanmerking komende insolventiegebeurtenis”. In dit geval vond een „in aanmerking komende insolventiegebeurtenis” plaats wanneer een insolventiegebeurtenis had plaatsgevonden bij alle werkgevers in verband met de T&N-regeling. Een „insolventiegebeurtenis” is gedefinieerd in section 121 en omvat verscheidene vormen van vrijwillige regelingen met schuldeisers, liquidatie en bewindvoering die van toepassing zijn op ondernemingen. In dit geval ging het om een vrijwillige regeling met schuldeisers van de onderneming;

(ii) „beschermde verplichtingen” worden gedefinieerd in section 131 van de pensioenwet van 2004:

„(a) de kosten om uitkeringen voor en met betrekking tot de leden van de regeling te waarborgen die overeenkomen met de vergoeding die overeenkomstig de bepalingen betreffende de pensioenvergoeding [Or. 6] (zie section 162) verschuldigd zou

⁶ <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2004/35/contents>; een geconsolideerde versie is beschikbaar op: http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2004/35/pdfs/ukpga_20040035_310516_en.pdf

████████████████████

zijn in verband met deze regeling indien de raad van bestuur de aansprakelijkheid voor deze regeling overnam overeenkomstig de bepalingen van dit hoofdstuk,

(b) verplichtingen van de regeling die geen verplichtingen zijn aan of met betrekking tot haar leden, en

(c) de geschatte kosten om de regeling te liquideren.”

14 De „bepalingen betreffende de pensioenvergoeding” zijn in hoofdzaak de bepalingen van de pensioenwet van 2004 die het bedrag van de door het PPF verschuldigde vergoeding vaststellen. Section 162 van de pensioenwet van 2004 luidt:

„(1) Bijlage 7 stelt de vergoeding vast die verschuldigd is in verband met een regeling waarvoor de raad van bestuur de aansprakelijkheid overeenkomstig dit hoofdstuk overneemt, inclusief:

(a) de aan of met betrekking tot de leden verschuldigde periodieke vergoeding,

(b) de aan de leden verschuldigde forfaitaire vergoeding,

(c) het plafond voor de verschuldigde periodieke en forfaitaire vergoeding, en

(d) de jaarlijkse verhogingen van de periodieke vergoeding.

(2) Verwijzingen naar de bepalingen betreffende de pensioenvergoeding in dit deel zijn verwijzingen naar deze section en naar de bepalingen uit hoofde ervan, alsook naar sections 140 tot en met 142, section 161, lid 2, onder c), sections 164 en 168, en bijlage 7...”

15 Indien een in aanmerking komende insolventiegebeurtenis plaatsvindt, vangt op grond van section 132 van de pensioenwet van 2004 een „beoordelingsfase” aan, waarin het financieringsniveau van de regeling wordt beoordeeld om vast te stellen of het PPF de aansprakelijkheid voor de regeling dient over te nemen overeenkomstig section 127, lid 2. Op grond van section 138 van de pensioenwet van 2004 dienen gedurende de beoordelingsfase de uit hoofde van de regeling aan de leden verschuldigde uitkeringen te worden beperkt tot het niveau van de vergoeding die verschuldigd zou zijn indien het PPF de aansprakelijkheid voor de regeling overnam.

16 Indien de activa van de regeling toereikend zijn om de kosten van de „beschermde verplichtingen” te dekken (op de datum van de insolventie), zal de regeling uit hoofde van section 154 van de pensioenwet van 2004 buiten het PPF blijven en

zal zij worden geliquideerd door de trustees van de regeling. In dat geval zullen de uitkeringen verder worden betaald uit de eigen fondsen van de regeling en zullen de trustees van de regeling de activa aanwenden om voor de leden van de regeling uitkeringen te waarborgen (bijvoorbeeld, door aankoop van annuïteiten) die overeenkomen met de waarde van de vergoeding waarop zij in het PPF recht zouden hebben (waarbij eventueel overblijvende activa in de eerste plaats worden aangewend om de uit vrijwillige ledenbijdragen voortvloeiende toegezegde uitkeringen te waarborgen en nadien om een evenredig deel van de resterende pensioenverplichtingen na te komen, zoals vereist door section 73 van de pensioenwet van 1995).

- 17 Indien de activa van de regeling echter ontoereikend zijn om de „beschermdere verplichtingen” te dekken, zal de raad van bestuur de aansprakelijkheid voor de regeling overnemen. Section 161, lid 2, van de pensioenwet van 2014 luidt: **[Or. 7]**

„Indien de raad van bestuur de aansprakelijkheid voor een regeling overneemt,

(a) worden de eigendom, rechten en verplichtingen van de regeling zonder aanvullende zekerheden overgedragen aan de raad van bestuur vanaf het tijdstip waarop de trustees of beheerders de kennisgeving van overdracht ontvangen,

(b) zijn de trustees of beheerders van de regeling vanaf dat tijdstip van hun pensioenverplichtingen vrijgesteld, en

(c) is de raad van bestuur vanaf dat tijdstip verantwoordelijk om ervoor te zorgen dat een vergoeding wordt (en is) betaald overeenkomstig de bepalingen betreffende de pensioenvergoeding, en bijgevolg moet de regeling als geliquideerd worden beschouwd onmiddellijk na dat tijdstip.”

- 18 De beslissing of een regeling na insolventie van de werkgever beheerd blijft door haar eigen trustees, die in het kader van hun beheer de activa van de regeling gebruiken, dan wel onder de aansprakelijkheid van het PPF terechtkomt, hangt dus af van de waardering van de activa van de regeling en de „beschermdere verplichtingen”, die tijdens de beoordelingsfase plaatsvindt overeenkomstig section 143 van de pensioenwet van 2004. Zodra een waardering is uitgevoerd en door de raad van bestuur is goedgekeurd krachtens section 144 van de pensioenwet van 2004, is die waardering bindend (onder voorbehoud van herziening of beroep) en beslissend om vast te stellen of aan de voorwaarde van section 127, lid 2, onder a), van de pensioenwet van 2004 voor de overdracht van aansprakelijkheid aan het PPF is voldaan.

- 19 Volgens de hoger geciteerde section 162 legt bijlage 7 bij de pensioenwet van 2014 op gedetailleerde wijze het voorgeschreven niveau van de PPF-vergoeding

████████████████████

vast, dat de basis vormt voor de „beschermde verplichtingen”, aan de hand waarvan wordt bepaald of een regeling voldoende activa heeft om buiten het PPF te blijven. Het niveau van de overeenkomstig bijlage 7 verschuldigde vergoeding hangt onder meer af van het feit of een lid de door de regeling vastgestelde „normale pensioenleeftijd”⁷ had bereikt vóór aanvang van de beoordelingsfase.

20 Bijvoorbeeld, volgens § 3 van bijlage 7 [bij de pensioenwet van 2014], die van toepassing is op pensioenen die op de datum van de beoordeling reeds worden uitgekeerd (en dus op ██████████ hebben:

(i) gepensioneerden die de door hun regeling vastgestelde normale pensioenleeftijd hadden bereikt bij aanvang van de beoordelingsfase, recht op een vergoeding die gelijk is aan 100 % van de uit hun pensioenregeling voortvloeiende rechten die zij hadden onmiddellijk vóór de datum van de beoordeling, zonder bovengrens (plus jaarlijkse verhogingen overeenkomstig bijlage 7, § 28), terwijl

(ii) gepensioneerden die de door hun regeling vastgestelde normale pensioenleeftijd nog niet hadden bereikt bij aanvang van de beoordelingsfase (en die niet vroegtijdig met pensioen gingen om gezondheidsredenen), slechts recht op 90 % van de uit hun pensioenregeling voortvloeiende rechten, en bovendien geldt voor de aan die gepensioneerden verschuldigde betalingen overeenkomstig § 26 van bijlage 7 een absolute bovengrens, het vergoedingsplafond (plus jaarlijkse verhogingen overeenkomstig § 28 van bijlage 7). Hetzelfde geldt **[Or. 8]** voor leden van een regeling van dezelfde leeftijd die op de datum van de beoordeling hun pensioen nog niet kregen.

21 Het niveau van het vergoedingsplafond dat op een bepaalde gepensioneerde van toepassing is, wordt vastgesteld op basis van een jaarlijks bij wet vastgesteld bedrag. De raad van bestuur publiceert ook actuariële factoren die het plafond verlagen voor leden die hun vergoeding opnemen vóór de leeftijd van 65, en het verhogen voor leden die hun vergoeding opnemen na de leeftijd van 65 (zie § 26, lid 7, van bijlage 7). De grens voor de vergoeding is niet het vergoedingsplafond zelf maar 90 % van het bedrag van het plafond: zie § 26, lid 3, van bijlage 7.

22 Het jaarlijks vastgestelde plafond wordt verhoogd met het bedrag waarmee de gemiddelde lonen in Groot-Brittannië de afgelopen 12 maanden (eventueel) zijn gestegen. Het plafond dat op een bepaald persoon van toepassing is gedurende zijn hele leven, is echter het plafond dat geldt wanneer hij voor het eerst een

⁷ Gedefinieerd als: „... de in de toepasselijke voorschriften vastgestelde leeftijd waarop het pensioen of de forfaitaire som op zijn vroegst verschuldigd is zonder actuariële aanpassing (ongeacht toepasselijke voorschriften die bijzondere bepalingen bevatten met betrekking tot vervroegde betaling om gezondheidsredenen of op andere gronden)”.

vergoeding ontvangt en dit bedrag wordt niet aangepast aan latere jaarlijkse verhogingen van het plafond. Aangezien personen die op het tijdstip van de beoordeling reeds hun pensioen ontvangen, vanaf die datum recht krijgen op een vergoeding tegen PPF-niveaus, blijft het vergoedingsplafond dat op dat moment van toepassing was (bijv. in het geval van de T&N-regeling, het plafond van juli 2006) voor deze gepensioneerden gelden. Een persoon kan echter jaarlijkse verhogingen van de vergoeding krijgen uit hoofde van § 28 van bijlage 7 zodat het totale bedrag hoger kan worden dan het bedrag van het toepasselijk plafond: zie punt 23 hieronder. Sinds 1 april 2006 is het plafond op de leeftijd van 65 jaar 28 944,45 GBP: zie de Pension Protection Fund (Pension Compensation Cap) Order 2006: 2006 SI No. 347⁸.

- 23 Bijlage 7, § 28, stelt jaarlijkse verhogingen van de PPF-vergoeding vast (die verbonden zijn aan de prijsinflatie en beperkt zijn tot 2,5 %) maar geldt niet voor rechten op vergoeding met betrekking tot tewerkstelling voorafgaand aan 6 april 1997.

TOEPASSELIJK UNIERECHT

- 24 Richtlijn 80/987/EEG, die thans is vervangen door richtlijn 2008/94/EG.

FEITEN EN NATIONALE PROCEDURE

Standpunt van ██████████

- 25 ██████████ werkte van 1971 tot en met 1998 voor T&N en was gedurende de volledige periode van zijn tewerkstelling aangesloten bij de T&N-regeling. Na de overname van T&N door Federal-Mogul Corporation of America werd hij in 1998 ontslagen en ging hij met vervroegd pensioen. Hij was toen 51 jaar. De trustees van de T&N-regeling deelden hem mee dat zijn pensioen 48 781,80 GBP per jaar vóór belastingen zou bedragen, met gewaarborgde jaarlijkse verhogingen van minimaal 3 % per jaar. In de periode vóór 2005 gold in het Verenigd Koninkrijk dat, in het geval van liquidatie van een regeling met activa die ontoereikend waren om alle opgebouwde pensioenen integraal te betalen, pensioenen die al werden uitbetaald (maar niet de indexering ervan) voorrang hadden op de opgebouwde rechten op uitkeringen van [Or. 9] personen die hun pensioen nog niet hadden opgenomen.
- 26 In 2001 vroeg Federal-Mogul faillissementsbescherming aan in de Verenigde Staten. Als gevolg daarvan werd een aantal jaren later, namelijk op 10 juli 2006, een PPF-beoordeling van de T&N-regeling verricht. De relevante insolventiegebeurtenis was een voorstel voor een vrijwillige regeling met de schuldeisers ten aanzien van een aantal ondernemingen van de T&N-groep. Op dat moment telde de T&N-regeling 34 285 leden en beschikte zij over activa ter waarde van méér dan 1 184 miljoen GBP.

⁸ <http://www.legislation.gov.uk/ukxi/2006/347/contents/made>

- [REDACTED]
- 27 In het geval van [REDACTED] bedroeg de normale pensioenleeftijd voor werknemers in het kader van de T&N-regeling 62 jaar; op het tijdstip van de insolventie van zijn werkgever was hij 58 jaar. Bijgevolg had hij uit hoofde van bijlage 7 bij de pensioenwet van 2004 recht op een vergoeding ten belope van 90 % van het pensioen dat verschuldigd was volgens de voorschriften van de regeling in juli 2006, weliswaar onderworpen aan het in § 26 van bijlage 7 vastgestelde vergoedingsplafond.
 - 28 Vanaf 1 april 2006 was het wettelijk vergoedingsplafond voor een 65-jarige 28 944,45 GBP. Na aanpassing kwam dit overeen met een plafond van 24 487,69 GBP voor een 58-jarige. Dit betekende dat het pensioen van [REDACTED] in 2006 (na aanpassing wegens een forfaitair bedrag van 89 965 GBP dat hij na zijn pensionering in 1998 had ontvangen) daalde van 60 240 GBP tot 19 819 GBP per jaar, en dus ongeveer 67 % lager lag dan het pensioen waarop hij verder recht zou hebben gehad in het kader van de T&N-regeling indien de onderneming niet insolvent was geworden.
 - 29 Aangezien § 28 van bijlage 7 bij de pensioenwet van 2004 ook de jaarlijkse verhogingen van de PPF-vergoeding beperkt voor pensioenen die betrekking hebben op tewerkstelling na april 1997, heeft [REDACTED] ook het grootste deel van zijn rechten op een jaarlijkse verhoging van zijn pensioen verloren. Sinds 2006 is zijn pensioen ongeveer 20.000 GBP per jaar gebleven. Volgens zijn berekeningen bedraagt zijn recht op pensioenuitkeringen uit hoofde van de T&N-regeling in 2016 ongeveer 80.940 GBP per jaar. Hij ontvangt nu dus ongeveer 25 % van de door hem tijdens zijn tewerkstelling bij T&N opgebouwde rechten op ouderdomsuitkeringen.
 - 30 Indien [REDACTED] de normale pensioenleeftijd had bereikt voor aanvang van de beoordelingsfase in 2006, dan zou hij recht hebben gehad op 100 % van de door hem op dat moment opgebouwde rechten op ouderdomsuitkeringen (60 240 GBP), zonder plafond (weliswaar onderhevig aan dezelfde beperking met betrekking tot de jaarlijkse verhogingen).

Het plafond

- 31 Het plafond is slechts van toepassing op een statistisch klein aantal gepensioneerden (ongeveer 0,1 - 0,2 % van het totale ledenaantal van het PPF), maar de ministers hebben erkend dat het voor sommigen onder hen tot ernstige problemen kan leiden aangezien de vergoeding die zij krijgen opmerkelijk lager ligt dan de pensioenuitkeringen waarop zij uit hoofde van hun regeling recht hadden.
- 32 De ministers hebben het plafond in de eerste plaats gerechtvaardigd met het argument dat „moral hazard” moet worden vermeden, met andere woorden dat moet worden voorkomen dat het hoger management ten onrechte wordt beïnvloed door de door het PPF verleende bescherming bij het nemen van beslissingen met

betrekking tot de insolventie van ondernemingen. De ministers hebben gesteld dat het plafond [Or. 10] hoofdzakelijk was bestemd voor leidinggevenden met hoge lonen die slechts gedurende een korte periode vóór het intreden van de in aanmerking komende insolventiegebeurtenis lid waren van een regeling, en niet voor leidinggevenden met een lange staat van dienst die wellicht heel hun leven voor dezelfde onderneming hebben gewerkt en wellicht geen aanvullende inkomsten ontvangen uit andere financiële of pensioenregelingen. Voor laatstgenoemden ligt een rechtvaardiging van het plafond op grond van „moral hazard” veel minder voor de hand. De „moral hazard”-rechtvaardiging van de regering is gebaseerd op de algemene aard van de PPF-regeling en er wordt niet gesuggereerd dat er in het geval van ██████ een mogelijkheid tot misbruik bestond dan wel dat er daadwerkelijk sprake was van misbruik. Aan de pensioenwet van 2004 werden enkele (thans nog niet van kracht zijnde) bepalingen toegevoegd die ertoe strekken het plafond voor werknemers met meer dan 20 jaar pensioengerechtigde dienst te verhogen, maar die bepalingen voorzien niet in de mogelijkheid om met terugwerkende kracht hogere uitkeringen te betalen. Deze bepalingen werden vastgesteld doordat de regering aanvaardde dat het plafond een onevenredig effect kon hebben op sommige personen van wie de hoge pensioenrechten in het kader van een regeling hoofdzakelijk toe te schrijven waren aan een lange staat van dienst in plaats van aan een uitzonderlijk hoge verloning.

- 33 De ministers hebben ook getracht om het plafond te rechtvaardigen door te stellen dat de kosten van het PPF ter waarborging van pensioenrechten moesten worden beperkt door middel van een systeem waarbij verhoogde kosten worden gedragen door in aanmerking komende pensioenregelingen.

Hoofdgeding

- 34 Op 19 september 2011 heeft de raad van bestuur een waardering van de T&N-regeling goedgekeurd die was uitgevoerd op grond van section 143 van de pensioenwet van 2004. Deze waardering gaf aan dat de activa van de T&N-regeling in juli 2006 de relevante „beschermde verplichtingen” overstegen met ongeveer 50 miljoen GBP, uitgaande van de in de pensioenwet van 2004 vastgestelde PPF-vergoedingsniveaus.
- 35 ██████ en 15 andere voormalige werknemers van T&N zijn tegen de goedkeuring van deze waardering door de raad van bestuur opgekomen op basis van een in de pensioenwet van 2004 vastgesteld herzieningsmechanisme. Zij betoogden in het bijzonder dat de waardering was uitgevoerd op basis van een wettelijke regeling die in strijd is met artikel 8 van de richtlijn zoals uitgelegd in de zaken ██████ en ██████ aangezien die waardering ervan uitgaat dat de niveaus van de PPF-vergoeding zullen overeenkomen met die die in de pensioenwet van 2004 zijn vastgesteld en deze vergoeding lager zal liggen dan 50 % van de waarde van de opgebouwde rechten op ouderdomsuitkeringen van sommige gepensioneerden van T&N.

- ██████████
- 36 Op 19 februari 2014 heeft de ombudsman van het Pension Protection Fund het bezwaar van ██████████ tegen de beslissingen van de raad van bestuur in verband met de heroverweging en herziening van de waardering afgewezen.⁹ De ombudsman was van oordeel dat hij zich niet behoefde uit te spreken over de vraag of de pensioenwet van 2004 inbreuk maakte op artikel 8 van de richtlijn, aangezien dat artikel geen rechtstreekse werking heeft en het PPF op grond daarvan dus niet verplicht kon zijn om onverenigbare nationale wetgeving buiten toepassing te laten. Hoewel de ombudsman van oordeel was dat „indien artikel 8 rechtstreekse werking heeft, ██████████ zich erop kan beroepen om een zaak aan te spannen tegen de raad van bestuur van het PPF als overheidsorgaan en de wetgeving van het Verenigd Koninkrijk buiten toepassing kan worden gelaten”, besloot hij op basis van de punten 35-36, 45 en 72-74 van het arrest in zaak C-278/05, ██████████ dat „artikel 8 de nodige eigenschappen ontbeert om rechtstreekse werking te hebben en er dus voor te zorgen dat de in deze zaak toepasselijke wetgeving terzijde zou moeten worden gesteld.” [Or. 11]
- 37 ██████████ heeft bij de High Court (Chancery Division) beroep ingesteld tegen de beslissing van de ombudsman overeenkomstig section 217 van de pensioenwet van 2004. De High Court oordeelde dat eerst bepaalde preliminaire kwesties moesten worden onderzocht. Bij vonnis van 23 december 2014¹⁰ heeft deze rechter het beroep van ██████████ verworpen en vastgesteld dat artikel 8 van de richtlijn het Verenigd Koninkrijk niet verplicht om ervoor te zorgen dat elke werknemer minstens 50 % van de door hem opgebouwde rechten op ouderdomsuitkeringen ontvangt bij insolventie van zijn werkgever. De rechter kwam tot die slotsom omdat hij aannam dat het Hof van Justitie in de zaken C-278/05, ██████████ en C-398/11, ██████████ niet heeft vastgesteld dat artikel 8 vereist dat elke werknemer minstens de helft van de door hem opgebouwde rechten op ouderdomsuitkeringen ontvangt bij insolventie van zijn werkgever. De rechter besloot daarom ook dat de nationale wetgeving niet aldus hoeft te worden uitgelegd dat deze doelstelling bereikt moet worden, en dat artikel 8 van de richtlijn geen rechtstreekse werking heeft.
- 38 Vervolgens heeft ██████████ hoger beroep ingesteld bij de Court of Appeal, die uitspraak heeft gedaan op 28 juli 2016¹¹. Zoals vastgesteld in punt 39 van deze uitspraak, is de meerderheid van de rechters bij de Court of Appeal van oordeel dat het Hof van Justitie in de zaken ██████████ en ██████████ heeft geoordeeld dat artikel 8 van de richtlijn de lidstaten verplicht om ervoor te zorgen dat een werknemer niet minder dan de helft van de door hem opgebouwde rechten op ouderdomsuitkeringen ontvangt bij insolventie van zijn werkgever. Indien dit juist is, dan is artikel 8 niet correct of naar behoren omgezet in nationaal recht door de vergoedingsbepalingen die van toepassing zijn op het pensioen van ██████████ uit hoofde van de pensioenwet van 2004 (hoofdzakelijk door het effect van de plafonneringsregels).

⁹ <https://www.pensions-ombudsman.org.uk/wp-content/uploads/PPFO-7501.pdf>

¹⁰ <http://www.bailii.org/ew/cases/EWHC/Ch/2014/4402.html>

¹¹ <http://www.bailii.org/ew/cases/EWCA/Civ/2016/786.html>

- 39 Een minderheid van de rechters van de Court of Appeal deelt de mening van de High Court dat artikel 8, gelezen in het licht van de zaken ██████ en ██████ geen universeel minimumrecht op het gebied van pensioenbescherming heeft ingesteld en dat artikel 8 zich, op voorwaarde dat een lidstaat een beschermingsstelsel heeft ingevoerd dat globaal gezien gepast is, niet verzet tegen nationale wetgeving die een plafond of beperking oplegt zoals de pensioenwet van 2004, zelfs indien dit ertoe leidt dat sommige werknemers minder dan 50 % van de door hen opgebouwde rechten op ouderdomsuitkeringen ontvangen.
- 40 De Court of Appeal merkt op dat de wettelijke regeling van de pensioenwet van 2004 heel verschillend is van de regelingen die in de zaken ██████ en ██████ aan de orde waren, en dat het plafond momenteel slechts op een klein percentage van de PPF-leden betrekking heeft. De Court of Appeal is van oordeel dat in het onderhavige geval niet duidelijk is hoe artikel 8 moet worden uitgelegd en toegepast en heeft daarom om een prejudiciële beslissing verzocht.

Uitvoerbaarheid & rechtstreekse werking

- 41 Indien artikel 8 de betekenis en de strekking heeft die ██████ aanvoert, zullen hieruit voortvloeiende kwesties van uitvoerbaarheid moeten worden onderzocht. **[Or. 12]**
- 42 In die omstandigheden is de Court of Appeal van oordeel dat de bepalingen van de pensioenwet van 2004 niet in overeenstemming met artikel 8 van de richtlijn kunnen worden uitgelegd, aangezien het buiten toepassing laten van het in bijlage 7 bij de pensioenwet van 2004 bedoeld plafond zou leiden tot het wegnemen van een essentieel onderdeel van de bestaande wetgeving (zie punten 44-49 van het arrest van de Court of Appeal van 28 juli 2016).
- 43 De vraag rijst dus of artikel 8 van de richtlijn rechtstreekse werking heeft, met andere woorden of de aard van de daarbij opgelegde verplichting voldoende duidelijk, nauwkeurig en onvoorwaardelijk is opdat een particulier zich daarop voor een nationale rechterlijke instantie kan beroepen. Vast staat dat indien artikel 8 rechtstreekse werking heeft, het tegen de raad van bestuur kan worden ingeroepen en de raad van bestuur elk onderdeel van de nationale wetgeving buiten toepassing moet laten voor zover het strijdig is met deze bepaling¹².
- 44 In het kader van de beantwoording van de preliminaire vragen die bij de High Court en de Court of Appeal voorliggen, waren partijen het erover eens dat artikel 8 geen rechtstreekse werking kon hebben tenzij het aldus kon worden uitgelegd dat elke werknemer minstens de helft van de door hem opgebouwde rechten op ouderdomsuitkeringen moet ontvangen [behalve in de gevallen waarop artikel 10, onder a), van de richtlijn, dat ziet op misbruiken, van toepassing is]. De vraag of de beschermingsregeling in het Verenigd Koninkrijk volstaat ter naleving van artikel 8, indien dit artikel een dergelijke verplichting niet in alle individuele

¹² Arrest Fratelli Costanzo (103/88, EU:C:1989:256, punt 33).

[REDACTED]

gevallen oplegt, was niet aan de orde in de preliminaire vragen die aan de Court of Appeal zijn voorgelegd en maakt geen deel uit van de prejudiciële verwijzing.

45 Bij het beoordelen of artikel 8 rechtstreekse werking heeft, heeft de Court of Appeal het betoog van de geïntimeerde onderzocht dat artikel 8 geen rechtstreekse werking kan hebben omdat: (1) de vraag naar de rechtstreekse werking moet worden beantwoord aan de hand van de bewoordingen van de richtlijn zelf en niet aan de hand van de wijze waarop zij later door het Hof van Justitie is uitgelegd, en (2) artikel 8, zoals in de gevoegde zaken C-6/90 en C-9/90, Francovich¹³, niet bepaalt wie de beschermde verplichtingen waarborgt, en het het Verenigd Koninkrijk vrijstond om beter betaalde werknemers via andere middelen dan het PPF een bescherming te bieden die hoger is dan het plafond.

46 Met betrekking tot het eerste argument van de geïntimeerde heeft [REDACTED] het volgende aangevoerd voor de Court of Appeal:

(i) in [punt 18 van] de zaak Francovich is geoordeeld dat „de omstandigheid dat de lidstaten ingevolge de artikelen 3 en 4, leden 1 en 2, over een zekere beoordelingsmarge beschikken met betrekking tot de methoden om die garantie vast te stellen en met betrekking tot de beperking van het bedrag ervan, [...] niet weg[neemt] dat het te bereiken resultaat nauwkeurig en onvoorwaardelijk is”;

(ii) ter bepaling of de inhoud van een richtlijn voldoende nauwkeurig is, moet niet enkel worden gekeken naar de bewoordingen van de richtlijn zelf maar ook naar de uitspraken van het Hof van Justitie over de betekenis van de bepalingen ervan. In het onderhavige geval moet worden vastgesteld dat **[Or. 13]** de verplichtingen van artikel 8 (zoals is vastgesteld in [punt 52 van] de zaak [REDACTED] duidelijk en specifiek zijn, ten minste vanaf 25 januari 2007, wanneer het arrest [REDACTED] gewezen is, en

(iii) het beginsel dat een uitspraak van het Hof die de betekenis en de strekking van een richtlijn op bindende wijze vaststelt, de betekenis en de strekking van deze wetgevende handeling bepaalt zoals zij sinds de datum van inwerkingtreding ervan moet of had moeten worden verstaan en toegepast (zie [punt 40 van] het arrest C-441/14, Dansk Industri¹⁴) (hoewel voor de Court of Appeal niet is gedebatteerd over de vraag of dit relevant is voor de onderhavige zaak, waarin de in aanmerking komende insolventie van T&N dateert van vóór de uitspraak in de zaak [REDACTED]

47 Wat het tweede argument van geïntimeerde betreft, verwijst de Court of Appeal naar de redenering van het Hof van Justitie in de punten [39]-[41] van het arrest

¹³ EU:C:1991:428.

¹⁴ EU:C:2016:278.

C-441/99, ██████████ ██████████ en merkt op dat het Verenigd Koninkrijk in het onderhavige geval het door de industrie gefinancierde PPF heeft opgericht om de beschermde verplichtingen van ██████████ te waarborgen. Indien geweten was dat voor die verplichtingen een minimale bescherming (zonder plafond) gold, dan zouden de kosten ervan mogelijks tot een ander type wettelijke regeling hebben gepocht maar de Court of Appeal meent dat dit niet noodzakelijkerwijze een antwoord is op het argument van de appellant en het verandert niets aan het feit dat het PPF als borg van de wettelijke regeling is gekozen.

- 48 Na overweging van deze argumenten heeft de Court beslist om de vraag of artikel 8 rechtstreekse werking heeft ook aan het Hof voor te leggen in het kader van deze prejudiciële verwijzing.

CONCLUSIES VAN PARTIJEN

Appellant, ██████████

Eerste vraag

- 49 De eerste vraag dient bevestigend te worden beantwoord. Op grond van artikel 8 van de richtlijn dient een voormalige werknemer bij insolventie van zijn werkgever minstens de helft van de uitkeringen te ontvangen die voortvloeien uit de door hem opgebouwde pensioenrechten waarvoor hij premies heeft betaald. Het Hof van Justitie heeft deze vraag reeds beantwoord in zijn arresten ██████████ (C-278/05) en ██████████ (C-398/11). Vast staat dat er in het onderhavige geval geen sprake is van misbruik en dat een vrijstelling van de door artikel 8 van de richtlijn gewaarborgde minimumbescherming overeenkomstig artikel 10, onder a) van de richtlijn dus niet kan worden gerechtvaardigd op die grond.
- 50 De uitlegging van artikel 8, zoals verduidelijkt door het Hof van Justitie in de arresten ██████████ en ██████████ strookt met de doelstelling van dit artikel te waarborgen dat de belangen van werknemers met betrekking tot hun rechten op ouderdomsuitkeringen uit een voor een of meer bedrijfstakken geldend aanvullend stelsel van sociale voorzieningen „beschermd” zijn in geval van insolventie van hun werkgever (arresten ██████████ [punt 57] en ██████████ [punt 43]). Artikel 8 kent daarom aan elke werknemer een afdwingbaar recht op een minimale bescherming toe, **[Or. 14]** die niet kan zakken onder de helft van de ouderdomsuitkeringen waarvoor deze werknemer premies heeft betaald (arrest ██████████ [punt 52]). De meerderheid van de rechters van de Court of Appeal stelde dan ook terecht vast dat het Hof van Justitie in dit verband „bedoelde wat het zei”.

Tweede vraag

- 51 Gezien het antwoord op de eerste vraag, is het niet strikt noodzakelijk om de tweede vraag met betrekking tot de door het Verenigd Koninkrijk getroffen

¹⁵ EU:C:2001:551.

██████████

specifieke maatregelen te beantwoorden. Indien de vraag evenwel wordt beantwoord, dan moet het antwoord „nee” zijn. Zoals het Hof van Justitie in [punt 45 van] het arrest ████████ heeft vastgesteld, is het niet de specifieke aard van de door een lidstaat getroffen maatregelen die bepaalt of deze lidstaat de bij artikel 8 van richtlijn 2008/94 vastgestelde verplichtingen correct is nagekomen, maar wel het resultaat van de toepassing van deze nationale maatregelen. Het resultaat van de door het Verenigd Koninkrijk getroffen maatregelen is dat de appelland en een klein percentage andere gepensioneerden een vergoeding ontvangen die minder dan de helft bedraagt van de door hen opgebouwde rechten op ouderdomsuitkeringen.

52 De twee nationale maatregelen die aan de orde zijn in de aan het Hof van Justitie voorgelegde vragen zijn: (i) een financieel plafond op het bedrag van de vergoeding die verschuldigd is aan werknemers (of voormalige werknemers) die niet de normale pensioenleeftijd van hun pensioenregeling hebben bereikt op het tijdstip van de insolventie van hun werknemer, en (ii) de regels die de jaarlijkse verhogingen van de aan de werknemers verschuldigde vergoeding beperken, in het bijzonder door de indexeringsvoordelen van opgebouwde pensioenuitkeringen voor tewerkstelling voorafgaand aan 1997 te beletten.

53 Met betrekking tot deze maatregelen [zij het volgende opgemerkt]:

(i) de door de regering van het Verenigd Koninkrijk aangevoerde rechtvaardiging voor een absoluut wettelijk plafond, namelijk het vermijden van „moral hazard”, kan een beschermingsniveau dat lager ligt dan het door artikel 8 van de richtlijn vereiste minimum van 50 % niet rechtvaardigen, zeker niet in situaties als die van appelland, waarin er geen moral hazard bestond en niets wijst op misbruik,

(ii) evenmin kunnen economische of kostenoverwegingen een beschermingsniveau voor werknemers rechtvaardigen dat onder het door de arresten ████████ en ████████ vereiste minimumniveau valt, zoals het Hof heeft bevestigd in punten 41 tot en met 47 van het arrest ████████ en

(iii) het vereiste van artikel 8 dat elke werknemer minstens de helft van de uitkeringen die voortvloeien uit de door hem opgebouwde pensioenrechten ontvangt, geldt voor alle uitkeringen die uit dergelijke rechten voortvloeien, inclusief voor de hoofdsom van het pensioen en de bijbehorende indexeringsvoordelen. Indien de opgebouwde indexeringsvoordelen niet onder de minimumbescherming van artikel 8 vielen, dan zou de waarde van deze bescherming voor voormalige werknemers snel wegebben wegens de inflatie. In het onderhavige geval hebben de regels in het Verenigd Koninkrijk ter beperking van de jaarlijkse verhogingen van de aan de werknemers verschuldigde vergoeding tot gevolg dat ████████ vrijwel geen

inflatoire stijging heeft genoten op de vergoeding die hij sinds 2006 krachtens de PPF-regels ontvangt, zodat de echte waarde van deze vergoeding (en de waarde ten opzichte van de door hem opgebouwde pensioenrechten in het kader van de T&N-regeling) elk jaar vermindert. **[Or. 15]**

Derde vraag

54 De appellant voert aan dat artikel 8 rechtstreekse werking heeft aangezien het voldoende nauwkeurig en onvoorwaardelijk is. Met name:

(i) met betrekking tot de identiteit van de begunstigden, staat het vast dat artikel 8 tot doel heeft om de pensioenrechten van werknemers en voormalige werknemers van insolvente ondernemingen te beschermen;

(ii) met betrekking tot de identiteit van de borg, heeft het Verenigd Koninkrijk de entiteit aangewezen die de verplichtingen van artikel 8 moet nakomen (het PPF). Uit het arrest C-441/99, ██████████ ██████████ volgt dat indien een lidstaat zijn beoordelingsvrijheid heeft gebruikt om een entiteit aan te duiden als debiteur van de vorderingen van voormalige werknemers tegen hun voormalige werkgever, anders dan in de zaak Francovich, de rechtstreekse werking van een bepaling niet wordt belet door het feit dat de richtlijn geen entiteit specificeert die verantwoordelijk is om de vergoeding te betalen;

(iii) met betrekking tot de inhoud van het recht van artikel 8, is het vereiste van een minimumgarantie van 50 % van de pensioenrechten, in het licht van de arresten ██████████ en ██████████ zodanig nauwkeurig en onvoorwaardelijk dat personen zich er rechtstreeks op kunnen beroepen voor de nationale rechterlijke instanties van de lidstaten.

Geïntimeerde, het PPF

Eerste vraag

55 Het antwoord op deze vraag is „nee”. Artikel 8 van richtlijn 80/987/EEG kan niet aldus worden uitgelegd dat het een dergelijke verplichting oplegt in verband met elke werknemer die recht heeft op ouderdomsuitkeringen. Tevens zou een dergelijke uitlegging een onevenredige last leggen op de lidstaten, die zelfs aan de bescherming voor personen die de meest genereuze uitkeringen genieten, geen financiële beperkingen zouden kunnen stellen.

56 De uitspraken van het Hof van Justitie in de zaken ██████████ en ██████████ moeten aldus worden verstaan dat een regeling waarbij een groot aantal werknemers minder dan de helft van de door hen opgebouwde rechten op ouderdomsuitkeringen zullen

██████████

ontvangen, niet verenigbaar is met artikel 8, en niet dat een nationale regeling dit artikel schendt indien dit gevolg in een individueel geval optreedt, met name indien dit gevolg wordt veroorzaakt door een financieel plafond op de bescherming die wordt verleend aan personen die aanspraak maken op bijzonder hoge uitkeringen.

Tweede vraag

- 57 Het antwoord op deze vraag is „ja” om dezelfde redenen. De vraag of de specifieke door het Verenigd Koninkrijk vastgestelde beschermingsregeling daadwerkelijk aan de richtlijn voldoet, indien een regeling die niet 50 % van de opgebouwde rechten [Or. 16] aan elke persoon waarborgt daar in principe aan kan voldoen, maakt op dit moment geen deel uit van de door de nationale rechter te beantwoorden preliminaire vragen.

Derde vraag

- 58 Het antwoord op deze vraag is „nee”. Artikel 8 heeft geen rechtstreekse werking, aangezien het geen rechten verleent waarvan de inhoud op grond van de richtlijn alleen voldoende nauwkeurig kan worden vastgesteld. Het minimumvereiste van 50 % komt niet voor in de richtlijn, en zelfs indien dit wel zo was, is er geen duidelijke en zekere manier om te bepalen hoe dit vereiste op een gegeven moment moet worden toegepast. Bovendien zou het Verenigd Koninkrijk, zelfs indien het verplicht was om aan werknemers met een hoger loon een hoger beschermingsniveau te verschaffen dan het niveau waarin het PPF voorziet (en dat wordt gefinancierd middels een premie op andere pensioenregelingen), kunnen hebben beslist om dit op een andere manier te doen (bijvoorbeeld door van de werkgever te eisen dat hij voor dergelijke gevallen een passende verzekering afsluit). Aangezien artikel 8 geen recht op bescherming door een welbepaalde instelling verleent, kan ██████████ geen aanspraak maken op rechten die rechtstreekse werking hebben jegens het PPF.

De belanghebbende, de Secretary of State

Eerste vraag

- 59 De Secretary of State ondersteunt het betoog van de geïntimeerde dat de arresten ██████████ en ██████████ de lidstaten er niet toe verplichten om bij insolventie aan elke werknemer of voormalige werknemer zonder uitzondering een absoluut minimum van 50 % van de waarde van het door hem opgebouwde pensioen te waarborgen. Het Verenigd Koninkrijk voorziet in een pensioenbeschermingsregeling bij insolventie die garandeert dat de overgrote meerderheid meer dan 50 % ontvangt, en de meesten ontvangen aanzienlijk meer. Dat is verenigbaar met de richtlijn. Het antwoord op de eerste vraag is daarom „nee”.
- 60 Voor zover nodig stelt de Secretary of State dat het 50 %-beginsel uit de arresten ██████████ en ██████████ niet wordt geschonden door een plafond dat voor een klein

aantal hooggeplaatste werknemers met de hoogste niveaus aan opgebouwde pensioenrechten geldt.

- 61 Indien het Hof van Justitie tot de vaststelling komt dat er geen 50 %-regel bestaat die in alle gevallen geldt, dan kan de appellant de nationale rechterlijke instanties verzoeken de bewijzen en argumenten te onderzoeken met betrekking tot de vraag of het plafond een evenredige maatregel is. Voorlopig is dit nog niet gebeurd en deze kwestie was niet aan de orde bij de Court of Appeal en ligt niet voor bij het Hof van Justitie.

Tweede vraag

- 62 Om de reeds vermelde redenen luidt het antwoord op deze vraag „ja”.

Derde vraag

- 63 De Secretary of State betoogt dat artikel 8 van de richtlijn geen rechtstreekse werking heeft om de door de geïntimeerde aangevoerde redenen. Schadevergoeding zoals in het arrest Francovich is de gepaste remedie voor inbreuken op artikel 8 van de richtlijn (zoals in de arresten ██████ en ██████). Een vordering tot schadevergoeding zoals in de zaak Francovich [Or. 17] heeft in het onderhavige geval weliswaar weinig kans op succes, aangezien de betrokken onderneming insolvent werd vóór het arrest van het Hof van Justitie in de zaak ██████ maar het Hof mag niet van de vaste beginselen met betrekking tot rechtstreekse werking afwijken teneinde ervoor te zorgen dat de appellant, die reeds een relatief hoge vergoeding ontvangt voor het verlies van de door hem opgebouwde pensioenrechten, nog beter wordt vergoed.

[OMISSIS]